

**भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिकेने पारित
केलेला ठराव / आदेश निलंबित करण्याबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक : भिनिम-२०१२/प्र.क्र.४०९/नवि-२३

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक :- २६ डिसेंबर, २०१२.

संदर्भ :-

- १) नगर विकास विभागाचे शासन पत्र क्रमांक भिनिम-२०१२/प्र.क्र.४०९/नवि-२३,
दिनांक २६.०९.२०१२
- २) आयुक्त, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका यांचे पत्र क्र.नसवि/१६९/१२,
दिनांक २६.०९.२०१२

प्रस्तावना :-

भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेतील नगरसेवकाने दिनांक १७.०९.२०१२ च्या निवेदनाद्वारे विरोधी पक्ष नेता निवड करणेकामी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचा गटनेता या नात्याने त्यांनी महापौरांना पत्र देऊन भारतीय राष्ट्रीय पक्षाचे श्री.मनोज म्हात्रे यांची विरोधी पक्ष नेते पदी निवड करणेबाबत विनंती केली परंतु महापौरांनी अचानकपणे श्री.मुख्तार खान यांची विरोधी पक्ष नेता म्हणून घोषणा केली. त्याच प्रमाणे दिनांक ११.०९.२०१२ रोजी आयोजित केलेल्या सभेत विषय क्र. ४ अन्वये महिला व बाल कल्याण समिती निवडीचा विषय घेण्यात आला. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ अन्वये महिला व बाल कल्याण समितीत ९ सदस्य असणे आवश्यक आहे परंतु १५ सदस्यांची समिती गठीत करण्यासाठी महापौरांनी हालचाली सुरू केल्या. तौलनिक संख्याबळानुसार विरोधी पक्षाचा सभापती होईल म्हणून सदरचा विषय तहकुब ठेवण्यात आला आहे असे उपरोक्त पत्रात नमूद करुन उपरोक्त दोनही प्रकरणी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९) च्या कलम ४५१ अन्वये कायदेशीर कार्यवाही करण्याची विनंती केली आहे.

या तक्रारीच्या अनुषंगाने आयुक्त, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका यांनी दिनांक २६.०९.२०१२ अन्वये शासनास अहवाल सादर केला आहे. सदर प्रकरणी तक्रारदाराने उपस्थित केलेले मुद्दे, महापौर व महानगरपालिकेने घेतलेले निर्णय व याबाबत आयुक्तांचे अभिप्राय विचारात घेता खालील बाबी निदर्शनास येतात :-

१) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे कलम १९ एक अ अ नुसार जो निर्वाचित पालिका सदस्य मोठे संख्याबळ असलेल्या विरोधी पक्षाचा नेता असेल आणि त्यास महापौरांकडून तशी मान्यता मिळालेली असेल तो विरोधी पक्षनेता होईल अशी तरतुद आहे. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्याकडील विविध पक्षांची / गटांची नोंदणी केलेल्या पत्रात भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाचे गटनेते म्हणून श्री. जावेद गुलाम मोहम्मद दळवी यांच्या नावाचा उल्लेख आहे असे असताना महापौरांनी त्यांची विरोधी पक्ष नेते पदी नेमणुक न करता अन्य काँग्रेस पालिका सदस्य असलेल्या व्यक्तीची नेमणुक करणे अधिनियमातील तरतुदीशी विसंगत आहे.

त्याचप्रमाणे गटनेता श्री. जावेद गुलाम मोहम्मद दळवी यांनी त्यांच्याच काँग्रेस पक्षाचे पालिका सदस्य असलेले श्री. मनोज म्हात्रे यांचे नाव सुचविले आहे. तथापि, उक्त नमुद तरतुद पाहता विरोधी पक्ष नेता म्हणून गटनेत्याने सुचविलेले नाव विचारात घेण्याची तरतुद अधिनियमात आढळून येत नाही. त्यामुळे श्री. जावेद गुलाम मोहम्मद दळवी यांची मागणी अधिनियमातील तरतुदीनुसार मान्य करता येणार नाही.

२) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे प्रकरण दोन नियम-१ अनुसार नियमांना दिलेल्या मंजूरीप्रमाणे भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेचे महापालिका, स्थायी समिती, प्रभाग समितीचे कामकाज संबंधीचे नियम, २००२ मधील विशेष समित्यांचे कामकाजासंबंधीच्या नियमात महिला व बालकल्याण समितीचे नऊ सदस्यसंख्या नमूद केलेली आहे. त्यानुषंगाने दिनांक ११.०९.२०१२ रोजीच्या सभेत महिला व बालकल्याण समितीच्या सदस्यांच्या निवडीचा प्रस्ताव पटलावर होता. उपरोक्त तरतुदीच्या अधिन राहून महिला व बालकल्याण समिती गठीत करणे अभिप्रेत होते. मात्र महिला व बालकल्याण समिती गठीत न करता महिलांची संख्या एकूण सदस्यांच्या ५० टक्के झाली असल्याने महिला व बालकल्याण समितीचे सदस्यसंख्या नऊ ऐवजी पंधरा करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठविणेबाबत भिवंडी-निजामपूर शहर महानगरपालिकेने ठराव क्र. ३६, दिनांक ११.०९.२०१२ अन्वये मंजूर केला आहे. सभागृहाच्या पटलावर महिला व बालकल्याण समिती गठीत करण्याचा विषय होता पण प्रत्यक्षात या समितीच्या सदस्यसंख्या दुरुस्तीचा ठराव पारित झालेला आहे हे नियमातील तरतुदीशी विसंगत आहे.

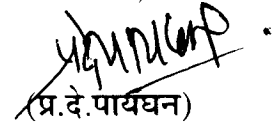
आयुक्त, भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका यांचा या संदर्भातील अहवाल व महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील तरतुदी विचारात घेऊन शासन या प्रकरणी खालील प्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

शासन निर्णय :-

अ) महापौर, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका यांनी विरोधीपक्ष नेतेपदी नेमणूक करण्याबाबतचा निर्णय वा कृती ही महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे कलम १९ एक-अ अ मधील तरतुदीशी विसंगत आहे. सबब, महापौरांनी दिनांक ११.०९.२०१२ च्या महासभेत विरोधी पक्षनेता निवडीबाबत घेतलेला सदरचा निर्णय मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ च्या कलम ४५१ अन्वये निलंबित करण्यात येत आहे.

ब) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे प्रकरण दोन नियम-१ अनुसार नियमांना दिलेल्या मंजूरीप्रमाणे भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिकेचे महापालिका, स्थायी समिती, प्रभाग समितीचे कामकाज संबंधीचे नियम, २००२ मधील विशेष समित्यांचे कामकाजासंबंधीच्या नियमात महिला व बालकल्याण समितीचे नऊ सदस्यसंख्या नमूद केलेली आहे. त्यानुषंगाने दिनांक ११.०९.२०१२ रोजीच्या सभेत महिला व बालकल्याण समितीच्या सदस्यांच्या निवडीचा प्रस्ताव पटलावर होता. उपरोक्त तरतुदीच्या अधिन राहून महिला व बालकल्याण समिती गठीत करणे अभिप्रेत होते. मात्र महिला व बालकल्याण समिती गठीत न करता महिलांची संख्या एकूण सदस्यांच्या ५० टक्के झाली असल्याने महिला व बालकल्याण समितीचे सदस्यसंख्या नऊ ऐवजी पंधरा करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठविणेबाबत भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिकेने ठराव क्र. ३६, दिनांक ११.०९.२०१२ अन्वये मंजूर केला आहे. सभागृहाच्या पटलावर महिला व बालकल्याण समिती गठीत करण्याचा विषय होता, पण प्रत्यक्षात या समितीच्या सदस्यसंख्या दुरुस्तीचा ठराव पारित झालेला आहे हे नियमातील तरतुदीशी विसंगत आहे. सबब, सदर ठराव महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४५१ (१) अन्वये निलंबित करण्यात येत आहे. आयुक्त, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका यांनी अधिनियमातील तरतुदीनुसार पुढील कार्यवाही करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(प्र.दे.पार्यधन)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) प्रधान सचिव (नगर विकास), नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ३) आयुक्त, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका, भिवंडी, जि. ठाणे
- ४) नगरसचिव, भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिका, भिवंडी, जि. ठाणे
- ५) निवड नस्ती (नवि-२३) नगर विकास विभाग.

भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेने पारित केलेला ठराव / आदेश अंतिमतः विखंडीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक : भिनिम-२०१२/प्र.क्र.४०९/नवि-२३

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,

दिनांक :- ११ फेब्रुवारी, २०१३

संदर्भ :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक भिनिम-२०१२/प्र.क्र.४०९/नवि-२३, दिनांक २६.१२.२०१२
- २) सहाय्यक सरकारी वकील यांचे क्रमांक GP/WP/VSG/R-१२०/१३, दिनांक २९.०१.२०१३ रोजीचे पत्र

प्रस्तावना :-

भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या नगरसेवकाने केलेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने दिनांक २६.१२.२०१२ च्या शासन निर्णयान्वये खालील दोन ठराव / निर्णय महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे कलम ४५१ (१) अन्वये तात्पुरते निलंबित करण्यात आले होते.

०३. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे कलम १९ एक अ अ नुसार जो निर्वाचित पालिका सदस्य मोठे संख्याबळ असलेल्या विरोधी पक्षाचा नेता असेल आणि त्यास महापौरांकडून तशी मान्यता मिळालेली असेल तो विरोधी पक्षनेता होईल अशी तरतुद आहे. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्याकडील विविध पक्षांची / गटांची नोंदणी केलेल्या पत्रात भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाचे गटनेते म्हणून श्री. जावेद गुलाम मोहम्मद दळी यांच्या नावाचा उल्लेख आहे असे असताना महापौरांनी त्यांची विरोधी पक्ष नेते पदी नेमणुक न करता अन्य काँग्रेस पालिका सदस्य असलेल्या व्यक्तीची नेमणुक करणे अधिनियमातील तरतुदीशी विसंगत असल्यामुळे उपरोक्त शासन निर्णयान्वये भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या महापौरांनी दिनांक ११.०९.२०१२ च्या महासभेत विरोधी पक्षनेता निवडीबाबत घेतलेला सदरचा निर्णय महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (१) अन्वये तात्पुरता निलंबित करण्यात आला होता.

०४. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे प्रकरण दोन नियम १-अनुसार नियमांना दिलेल्या मंजूरीप्रमाणे भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेचे महापालिका, स्थायी समिती, प्रभाग समितीचे कामकाज संबंधीचे नियम, २००२ मधील विशेष समित्यांचे कामकाजासंबंधीच्या नियमात

महिला व बालकल्याण समितीचे नऊ सदस्यसंख्या नमूद केलेली आहे. त्यानुषंगाने दिनांक ११.०९.२०१२ रोजीच्या सभेत महिला व बालकल्याण समितीच्या सदस्यांच्या निवडीचा प्रस्ताव पटलावर होता. उपरोक्त तरतुदीच्या अधिन राहून महिला व बालकल्याण समिती गठीत करणे अभिप्रेत होते. मात्र महिला व बालकल्याण समिती गठीत न करता महिलांची संख्या एकूण सदस्यांच्या ५० टक्के झाली असल्याने महिला व बालकल्याण समितीचे सदस्यसंख्या नऊ ऐवजी पंधरा करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठविणेबाबत भिवंडी -निजामपूर शहर महानगरपालिकेने ठराव क्र. ३६, दिनांक ११.०९.२०१२ अन्वये मंजूर केला आहे. सभागृहाच्या पटलावर महिला व बालकल्याण समिती गठीत करण्याचा विषय होता पण प्रत्यक्षात या समितीच्या सदस्यसंख्या दुरुस्तीचा ठराव पारित झालेला आहे हे नियमातील तरतुदीशी विसंगत असल्याने महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (१) अन्वये उक्त ठराव तात्पुरता निलंबित करण्यात आला होता.

उपरोक्त निलंबनाच्या आदेशा विरुद्ध महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (२) मधील तरतुदीनुसार महापौर / महानगरपालिकेकडून कोणतेही अभिवेदन शासनास प्राप्त झालेले नाही.

त्याचप्रमाणे मा.उच्च न्यायालयात दाखल दिवाणी रिट याचिका क्र. ४३०/२०१३ श्री.खान मुख्तार मो.अली विरुद्ध भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका मध्ये दिनांक १७.०९.२०१३ रोजी आदेश पारित केलेले असून सदर आदेशामध्ये भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या विरोधी पक्ष नेत्याबद्दल राज्य शासनाने विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब करून आदेशाच्या दिनांकापासून तीन आठवड्यांच्या आत निर्णय घेण्याबाबत शासनास कळविले आहे.

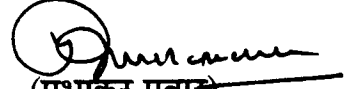
मा.उच्च न्यायालयाचे आदेश व वरील परिच्छेदात नमूद बाबींचा विचार करून उपरोक्त दोनही ठराव अंतिमतः विखंडीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महापौर, भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका यांनी विरोधीपक्ष नेतेपदी नेमणुक करण्याबाबतचा निर्णय वा कृती ही महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाचे कलम १९ एक-अ अ मधील तरतुदीशी विसंगत आहे. सबब, महापौरांनी दिनांक ११.०९.२०१२ च्या महासभेत विरोधी पक्षनेता निवडीबाबत घेतलेला सदरचा निर्णय महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (३) अन्वये अंतिमतः विखंडीत करण्यात येत आहे.

त्याचप्रमाणे भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेच्या सभागृहाच्या पटलावर महिला व बालकल्याण समिती गठीत करण्याचा लिखित होता, पण प्रत्यक्षात या समितीच्या सदस्यसंख्या दुरुस्तीचा ठराव पारित झालेला आहे हे नियमातील तरतुदीशी विसंगत आहे. करिता भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिकेने ठराव क्र. ३६ दिनांक ११.०९.२०१२ अन्वये मंजूर केलेला ठराव महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (३) अन्वये अंतिमतः विखंडित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(प्रभाकर पवार)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) प्रधान सचिव (नगर विकास), नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ३) आयुक्त, भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका, भिवंडी, जि. ठाणे
- ४) नगरसचिव, भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका, भिवंडी, जि. ठाणे
- ५) निवड नस्ती (नवि-२३) नगर विकास विभाग.